

Вперше назва "Україна" з'явилася наприкінці XII ст. в Іпатіївському літописі у 1187 році у зв'язку зі смертю в Переяславі князя Володимира Глібовича. У літописі говориться: "...и плакашася по нем всі переяславци... бе бо князь добр и крепок на рати... и о нем же Украина много постана...". За часів Галицько-Волинського князівства його землі одержали назву "Україна", яка пізніше, з XVI ст., вживалася в документах в межах більшості заселених українцями земель, що увійшли до Польщі.

В містечку Заліщики (Тернопільська область), після нападу Німеччини на Польщу в 1939 році, деякий час перебував польський уряд. А вже після вступу у війну Радянського Союзу, цей уряд через Румунію евакуюється в Англію, й до 1945 року вважався легітимним урядом Польщі...

В селі Лемеші (Чернігівська область) на початку XVIII століття народився хлопчик Олексій Розум. У вільний від випасу корів час, він співав у сільському церковному хорі, де був помічений, відправлений до Петербургу й згодом став графом Розумовським й вінчаним чоловіком імператриці Єлизавети (щоправда без права престолонаслідування). Брат графа Кирило у 18 років (!) очолив Петербургську академію наук, а згодом ще й став гетьманом Лівобережної України...

В містечку Бердичів (Житомирська область) в костелі Святої Варвари 14 березня 1850 року місцева красуня Евеліна Ганська була повінчана з Оноре де Бальзаком. В цьому ж містечку тривалий час жив Фредерік Шопен, крім написання музики він також керував роботами по реставрації тамтешнього органу...

В селищі Гоща (Рівненська область) в отчині князів Острозьких в місцевій аріанській школі в 1601 році з'являється новий учень Григорій(Юрій) Отрепєв. Через деякий час, чи то з власної амбітності, чи то з авантюризму своїх польських покровителів він стає царем Всея Руси - Лжедмитриєм I. Об'єктивності ради, потрібно відзначити - досить прогресивним царем, але ...

В містечку Глухів (Сумська область) 12 травня 1870 року, рознеслася вістка, що їх знаменитому земляку Артемію Яковичу Терещенко, відомому цукрозаводчику та меценату височайшим указом надано потомственне дворянство. Сини його згодом гідно продовжували його справу. А от численні онуки, вже стали прикладати свої здібності в інших іпостасях. Михайло Іванович Терещенко був міністром фінансів та закордонних справ в уряді О.Керенського; Федір Федорович Терещенко був талановитим авіаконструктором, вельми високо цінувався Жуковським, й літаки його конструкцій були прийняті на озброєння російської армії в I світовій війні...

Під час англо-бурської війни (Південна Африка) в 1899-1902 роках, командир одного з загонів бурів українець Юрій Будяк, врятував від розстрілу одного молодого англійського журналіста. Згодом останній допоміг Ю.Будяку вступити до Оксфордського університету. В 1917 році Ю.Будяк працює в уряді Української Народної Республіки. В 1943 році Юрій Будяк помирає в радянському концтаборі. Англійського журналіста звали .... Уїнстон Черчілль....

Гетьман Петро Дорошенко останні двадцять років свого довгого й бурхливого життя прожив у почесному засланні в Росії. Був Вятським воєводою. Отримав від російського царя в маленькому містечку Яропольче

(Волоколамський повіт біля Москви) помістя, 1000 дворів і пенсію в 1000 карбованців. Там же він і помер 9 листопада 1698 року. Там же і був похований. Був тричі одружений, мав двох дочок і трьох синів. Його правнучкою, по лінії останнього шлюбу з Агафією Єропкиною, була .... дружина Олександра Пушкіна - Наталя Гончарова.

В місті Батурин (Чернігівська область) 5 листопада 1702 року у генерального писаря Пилипа Орлика народився син Григор. Згодом вони будуть змушені покинути Україну. Пилип Орлик буде гетьманувати понад тридцять років, але більша частина його гетьманства пройде в еміграції. Григор Орлик стане визначним державним і військовим діячем Франції, генералом і довіреною особою короля Людовіка XV, отримає графський титул і велику кількість європейських нагород. В 1747 році Г.Орлик одружиться на Луїзі-Олені де Брюн де Дентельвіль і стане володарем значних земель у Франції. Під Парижем він буде мати замок. В середині XX ст. на землях, що колись належали Григору Орлику буде побудований міжнародний аеропорт "Орлі"...

Найдавнішими українськими поетесами, імена яких відомі й про яких збереглися документальні свідчення, є інокія Анісія Парфенівна і Анна Любовичівна; жили вони, очевидно, в кінці XVI - на початку XVIII ст. і залишили акровірші, де вписано їхні імена.

Найдавніша згадка про "руську" (тобто українську) мову на території сучасної України належить до 858 року. Вперше українську народну мову було піднесено до рівня літературної наприкінці XVIII ст. з виходом у 1798 році першого видання "Енеїди" І. Котляревського, який вважається зачинателем нової української літературної мови.

Найстарішою українською піснею, запис якої зберігся до наших днів, вважається пісня "Дунаю, Дунаю, чому смутен течеш?"

Найдавнішою скульптурою, знайденою в Україні, є кам'яна баба з кургану поблизу с. Нововасилівки Миколаївської області, яка належить до V-IV ст. до н.е.

Найбільше перекладений літературний твір - "Заповіт" Тараса Григоровича Шевченка. Його перекладали на 147 мов народів світу.

Найдовший псевдонім мав, мабуть, Григорій Квітка-Основ'яненко: "Любопытный Аверьян, состоящий не у дел коллежский протоколист, имеющий хождения по тяжёбым делам и по денежным взысканиям".

Найпершим фаховим продавцем книжкової продукції вважається друкар М. Сльозка. За старих часів, тобто в XVII-XVIII ст., книги продавалися насамперед у друкарнях. М. Сльозка винайшов нову форму розповсюдження друкованого слова: продавав видання Львівського братства, роз'їжджаючи по ярмарках.

Найчастіше вживаною літерою з українського алфавіту є "п", із якої починається найбільша кількість слів. "Найпасивнішою", тобто найрідше вживаною буквою українського алфавіту, є "ф". В українській мові звук, що починається цією літерою, зустрічається тільки у небагатьох запозичених словах.

Найпершим вищим навчальним закладом в Україні була Острозька колегія, заснована в 1576 р. у м. Острог князем Костянтином Острозьким. Другий вищий навчальний заклад - Києво-Могилянська академія, заснована у 1623 р. шляхом об'єднання Київської братської і Лаврської шкіл. Це були на той час єдині вищі школи у східнослов'янському світі.

Найдавніший міст знаходиться у м. Феодосії. Цей грецький міст, що функціонує ще й сьогодні, збудований генуезцями в XIII ст. Довжина його 10 м. Дещо молодшим від нього є "Турецький міст" над рікою Смотрич біля фортеці у Кам'янці-Подільському, його було побудовано у XVI ст.

Найвидатнішою архітектурною спорудою Київської Русі, що збереглася до нашого часу, є Софійський собор у Києві, "руська митрополія", зведена у 1037 році в центрі верхнього міста. Він має змінений зовнішній вигляд - був добудований у XVIII ст. За величию художнього образу, досконалістю

архітектурних форм, внутрішнім оздобленням собор належить до видатних пам'яток світу доби феодалізму.

Найзнаменітішими дітьми можна вважати трьох дочок Ярослава Мудрого, які стали королевами в різних країнах. Дочка Анна стала дружиною французького короля Генріха I, а після його смерті управляла Францією як регентша до повноліття свого сина, короля Філіпа. Про це свідчить багатомовний напис на її пам'ятнику неподалік від Парижа: "Анна руська - королева французька". Друга дочка Я. Мудрого була одружена з норвезьким королем Геральдом Сміливим, а третя - з угорським королем Андрієм.